

Reforma soukromého práva a transparentnost neziskových organizací

Ministerstvo spravedlnosti České republiky

Reforma soukromého práva

Základní zákony

- Občanský zákoník (89/2012)
- Zákon o obchodních korporacích (90/2012)
- Zákon o mezinárodním právu soukromém (91/2012)

platnost: 22. 3. 2012

účinnost: 1. 1. 2014

Doprovodné zákony

- Zákon o zvláštních řízení soudních
- Novela občanského soudního řádu
- Novela insolvenčního zákona
- Doprovodný zákon

2. čtení PS ČR

- Rejstříkový zákon – schválen vládou
- Z. o statusu veřejné prospěšnosti – vláda
- Z. o rozhodčí komisi spolku - v mezirezortním připomínkovém řízení

Neziskové organizace po 1. 1. 2014

Do 1. 1. 2014	Po 1. 1. 2014
Občanská sdružení Z. o sdružování občanů (83/1990)	Spolky §§ 214 – 302 NOZ
Nadace a nadační fondy Z. o nadacích a nadačních fondech (227/1997)	Fundace §§ 303 – 401 NOZ
Obecně prospěšné společnosti Z. o obecně prospěšných spol. (248/1995)	X
Zájmové sdružení právnických osob §§ 20f – 20j OZ	X
X	Ústavy §§ 402 – 418 NOZ
X	Veřejná prospěšnost §§ 146 – 150 NOZ + Z. o statusu veřejné prospěšnosti
X	Sociální družstvo §§ 758 – 773 ZOK

(Ne)transparentnost občanských sdružení

- Kusá právní úprava
 - neexistuje vzorová struktura vnitřních orgánů
 - nejasně vymezený účel OS
 - nejasný vztah mezi OS a jeho organizačními jednotkami
 - neexistují vzorová pravidla pro práva a povinnosti členů
 - chybí povinnost uvádět v názvu právní formu
- Registr občanských sdružení
 - pouze: název, datum registrace, adresa sídla a IČ
 - neveřejný
 - neaktualizovaný

Transparentnost spolků dle NOZ

- Povinné uvádění údajů ve veřejném rejstříku (§ 120,..)
- Zakotvení základních zásad fungování
 - Možnost vedlejší hospodářské činnosti (§ 217)
 - Povinnost řádného hospodáře (§ 159)
 - Zákaz zneužití postavení + nediskriminace (§ 212)
 - Povinnost použít zisk pro spolkovou činnost (§ 217)
- Vytvoření záchranné sítě (dispozitivní pravidla)
 - Ručení hlavního spolku za pobočný spolek (§ 229 odst. 4)
 - Základní rozložení a fungování vnitřních orgánů
 - Základní členská práva a povinnosti
- Možnost zásahu 3. osob do fungování spolků
 - podání návrhu na zrušení rozhodnutí spolku (§ 258)
 - návrh na zrušení spolku (§ 172)
- Povinné uvedení právní formy v názvu (§ 216)
- Povinnost vést spolehlivé záznamy o majetkových poměrech (§ 119)
- apod.

Transparentnost spolků dle zákona o veřejných rejstřících

- Agenda přesunuta na rejstříkové soudy
- Spolkový rejstřík = veřejný rejstřík
 - formální publicita (§ 3)
 - materiální publicita (§ 8)
- Zapisované údaje
 - základní: jméno, sídlo, adresa, IČ, statutární orgán (vč. způsobu jednání), ...
 - zvláštní: předmět vedlejší hosp. činnosti, základní orgány, pobočné spolky (vč. rozsahu ručení), ...
 - sbírka listin: stanovy, výroční zprávy, ...
- Přístup přes aplikaci: Obchodní rejstřík a Sběrka listin

Transparentnost dle zákona o statusu veřejné prospěšnosti

- status zapisován do veřejného rejstříku
 - přispívání k obecnému blahu
 - majetek z poctivých zdrojů
 - hospodárné využívání zdrojů
 - bezúhonnost klíčových osob
- vyšší nároky na účetnictví
 - oddělené vykazování příjmů a výdajů spojených s hlavní činností/vedlejší činností/provozem závodu/správou
 - podrobnější výroční zpráva (nad 5 mil ověřena auditorem)
- přísnější nároky na správu právnické osoby
- pravidla sloužící k zabránění vyvádění majetku

Děkuji za pozornost

